

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 174.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 62.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessowky-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk

Makó egészségügye.

Makó, március 24.

Makó egészségügyéről esett szó ma a megyeházán, ahol Makó ügyeit szokták elintézni hol jól, hol rosszul, de annyi bizonyos, hogy valami bántó tendenciával, amelyből ha nem egyéb, de az a bizonyos képzelt s lenéző főlény mindig kiérzik.

Ezúttal a Makón felállítandó hetedik gyógyszerteréről volt szó. Igazán azt hittük, hogy ebből a mai értekezletből az egészségügy szolgálatának humánus eszméje kerül ki diadalmasan. Sajnos, ez a mai értekezlet nem volt más, mint kicsinyes makói és megyei érdekek tusakodása, mely ádátlan tusakodás közben a fene bánta az egészségügyet, amely bizony továbbra is mostoha gyermeke marad a közigazgatásnak.

Miről is van szó? Arról, hogy Makón hetedik gyógyszerter létesíttessék. Erre nézve az új gyógyszerterhez közel állók magasabb helyről — úgy tudjuk a belügyminiszterium részéről nyertek támogatást — olyanformán, hogy a miniszter egyenesen ráírt az illetékes hatóságokra, hogy a hetedik gyógyszerter felállítása ügyében mihamarabb megtörténjenek a szokásos hivatali formasságok.

Egy rossz járulat kiigazítása sokkal több lótasába, futásába kerül a makói gazdának, mert ezt a hetedik gyógyteret az illetőknek sikerült kipatikázni. A boszorkánygyorsaságot megmagyarázták annak idején politikai szolgálattal s egy régi függetlenségi lapnak máról holnapra való mondhatni szemérmetlen köpönyegforgatásával. Szóval a hetedik patikát, amelyre — hangoztatjuk — szükség van, a munkapárti politika létesítette, illetve létesítene Makón.

Mint új egészségügyi intézménynek csak hát örülhetnénk a hetedik patikának, legyen bár annak erkölcsi alapja, politikai erkölcs-telenség. Egészségügyi intézmények dolgában oly szegények vagyunk, hogy minden újítást s e téren való javulást akár az ördög kezéből is elfogadnánk.

Nem így a makói patikusok érdekeltek, akik minden módot és alkalmat megragadtak, csak hogy a hetedik patika létesítését megakadályozzák. A makói patikusok sze-

rencsések voltak, mert a legfőbb orvosi vélemény is az ő malmukra hajította a vizet, azt állítván szakvéleményében, hogy jobb, ha kevés jó patika van Makón, mint több rossz.

Nem állunk a gyógyászati tudomány olyan fokán, hogy pontos szakvéleményt adhatnánk arról, mit is gondolhat az orvosi vélemény jó és rossz patika alatt, tudvalevő, hogy a jó és rossz patikában egyaránt lehet aspirint, fogcseppet és Földes-féle Margitkrémet kapni. Itt a jó és rossz patika csak azt jelentheti a mi rideg, anyagias fel-fogásunk szerint, hogy jobb, ha egynéhány jól menő patika van Makón, mint eselleg 7 gyöngébben forgalmazó. Lehet, hogy az orvosi vélemény is ezt gondolta, habár szent igaz, hogy az egészségügyi bizottság egész másféle igazságokat vár ettől az orvosi véleményétől, melyet egyébként meglehetne fejlelni olyanformán, hogy jobb, ha kevesebb orvos van Makón s azoknak jól megy, ha a közönség kárát is látja ennek, mint ha több orvos volna s a pacientúra gyöngébben menne. Így talán ép ez lett volna a szakorvosi vélemény titkos magja?

Ezt a véleményt, mint ilyen, vagy olyan aztán az egészségügyi bizottság is magáévá tette. Hogy az egészségügy érdekében történt volna ez, vagy bizonyos érdekek egészségre követték-e így, nem állítjuk. Csak az a bizonyos, hogy az egészségügyi bizottság mai ülésén, régi véleményét hangoztatva, a törvényhatósági bizottság határozatával is szembehelyezkedve, ismét a mellét foglalt állást, hogy hetedik patikára nincs szükség s annak felállítását nem véleményezi.

Ezzel szemben közérdeket véltünk szolgálni, ha kijelentjük, hogy nemcsak hetedik patikára van szükség a külső periferiákon, a Tulipán-utca és a DMKE táján, de szükség lesz hamarosan a nyolcadik patikára is.

Szükség volna még tisztelt egészségügyi bizottság egy pár jó orvosra Makón, mert a jelenlegi orvos urak jók, csak nagyon kevesen vannak s tul elfoglaltak. A városi orvosok beosztásánál már ép eleget írunk erről a dologról s helytelenítettük, hogy egész városrészek, mint például az újváros ép az új beosztás folytán orvos nélkül maradjon.

Kicsinyes érdekek tusakodása csak ideig óráig való. A közönség érdeke az, amit elsősorban szolgálni kell. A hetedik patika ügyében csak az a szépséghiba, hogy a politikai erkölcs-telenség fertőzőből sarjadzik. De szükség van rá. Ezt elvitatni nem lehet, csak nyakatekert módon félremagyarázni.

Minél több patikát, minél több orvost Makóra. Csak így lesz egészséges az egészségügy Makón.

K. L.

MI UJSÁG A POLITIKÁBAN.

Tisza legújabbán a horvátokkal paktál. — A vármegyék államosítása.

Állítólag feltétlenül hitelt érdemlő forrásból a következő értesüléseket szereztük a Novosti: Biztosnak tekinthető, hogy a tengerparti kisajátításának kérdése Horvátországra nézve kedvező módon fog megoldásra jutni.

Báró Skerlecz bán Budapestre utazott, hogy ezt az ügyet több más függő kérdéssel együtt végleg elintézzék. Budapestten a szerb-horvát koalíció több képviselője is tanácskozni fog e részben a magyar miniszterelnökkel, csütörtökön pedig dr. Lorkovics, a felirati bizottság előadója zárszavában részletesen fog nyilatkozni a kisajátításról és a többi függő kérdésről.

A horvát országgyűlés elé autonóm törvényjavaslat fog kerülni a tengerparti kisajátításáról s ennek a javaslatnak rendelkezései arra irányulnak, hogy a horvát autonóm hatóságoknak megfelelő befolyás és hatáskör biztosítsassék a tengerpart kiterjedésének megjelölése körül és abban a tekintetben, hogy mely parti területek tartoznak a kisajátítandók közé. A magyar főrendiházban azután a magyar kormány részéről megfelelő nyilatkozat fog történni, mert a magyar kormány nem akar Horvátországgal újabb alkotmánykonfliktust előidézni.

A kisajátítási törvény végrehajtási rendelete oly módon lesz szövegezve, hogy abban Horvátországnak autonóm jogai teljes mértékben elismerésre fognak találni.

A vármegyék rendezésével ősz elején áll a képviselőház elé a kormány. A tervezet szerint a törvényhatósági bizottságok ezután csak véleményező és tanácskozó testületek lesznek. A bizottsági tagok számát leszállyják és hivatalból bevezénylik a törvényszék elnökét, a királyi ügyészt, a járásbírószágot vezetőjét, az ügyvédi kamara elnökét, a pénzügyigazgatót, a tanfelügyelőt és a megyebeli országos képviselőket.

A megyék élén a kinevezett alispán áll, a ki közvetlenül a kormánynak tartozik felelősséggel. Főispánja négy-öt megyének lesz együtt, a főispáni állás tehát mostani jellegét elveszti és áthasonul a porosz Oberpraesident intézményévé. Tisztviselőket a vármegye nem választhat. A fegyelmi jog a közgyűlésről átszáll a kormányra.

A tisztviselők esküt tesznek az engedelmességre, tehát jövőben nem tagadhatják meg a törvénytelen rendeletek végrehajtását. A közigazgatási bizottság helyébe megyei tanács lép, a járásokat pedig járási bizottságok vezetik. A községi jegyzőket perazé államossítják; korlátlan hatalommal ők vezetik majd a faluk ügyeit. Kilenc megyét eltöröl a kormány, — az említett lap közlése szerint. Egyesíteni fogják: Győrmegyét Mosonnal, Komáromot Esztergommal, Turócot Zólyommal, Liptót Arvával, Bereget Ugocsával, Csongrádot Csanáddal, Háromszéket Brassóval, Udvarhelyt Kisküküllővel, Fogarast Nagykovásszal.

Reformálják az árvaszéket is. Annál árvaszék lesz, ahány járás van. Az államosítással rátehető a kormány a kezét arra a százmillió koronára, amely most a megyei tiszt és jegyzői fizetés és nyugdíjlapokban van.

A kormány, akárcsak amikor a sajtóreform tervezete idő előtt napvilágot látott, cáfol. Tétovázva, röstelkedve azt mondja, hogy egyes, általában ismert részletkérdésektől eltekintve önkényes feltevéseken alapul. Ez annyit jelent, hogy ami lényegbe vág, valóságnak fogadható el.

— A szinpartoló egyesület közgyűlése. A csanádmezei szinpartoló egyesület április hó 2-án délelőtti 11 órakor a vármegyeház kis termében tartja folyó évi rendes közgyűlését. Az egyesület tagjait ezúton hívja meg az elnökség.

Tisztelettel értesitem Makó város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy

május hó 1-éig készpénzfizetés mellett

10% pénztári engedményt nyujtok.

üzletem átalakítása miatt

Urbán István

rőfös- és divatáru kereskedő.

Rendkívüli közgyűlés a megyén.

Megválasztották a becső bizottságot.

Ma délelőtti néhány percig tartó rendkívüli közgyűlést tartott Markovics Manó dr. főispán elnöklésével Csanádmegye törvényhatósági bizottsága.

E közgyűlés tartása azért vált szükségessé, mert a törvény értelmében meg kell állapítani jegyzők által lakott ingatlanoknak és természetbeni más járulékaiknak pénzbeli értékét. Erre a becsőre nézve járásonként becső bizottságokat választott ma a törvényhatósági bizottság.

A központi járásban Návay Iván és Lukács Gyulát, póttagul Nicsovics Györgyöt, a nagylaki járásban Schaller József dr.-t, Kicsin Miklóst, póttagul Mennheim Salamont, a battonyai járásban Doiner Józsefet és Ószlár Gergelyt, póttagul Fodor István, a mezőkövácsházai járásba Szilágyi Gyulát és Róta Józsefet, póttagul Kajári Istvánt választotta meg a törvényhatósági bizottság.

Markovics Manó dr. főispán a maga részéről Rosztóczy Ferencet és Tókei Jenőt rendes, Szirbik Sándort póttagul nevezte ki a központi járásba. A nagylaki járásba Buck Adolf dr.-t és Major Györgyöt rendes, Fábri András póttagul nevezte ki. A battonyai járásba Weinrich Lajost és Bock Róbert dr.-t, póttagul Bauer Lajost, végül a mezőkövácsházai járásba Nágel Vilmost és Vársárhelyi Lászlót, póttagul Fülöp Sándort.

A makói gyümölcstermelők figyelmébe.

A piros alma védelme.

A körtefának újabb időben egy olyan veszedelmes ellensége lépett fel a makói gyümölcsösökben, mely menthetetlenül elpusztítja azokat, ha megukra hagyjuk és nem védekezünk. Sokkal veszedelmesebb ez az ellenség, mint az almafákra a vértetű. Elvégre a vértetűnek meg van a nagy ellensége a Kátóka bogárban, de a körtefákat végveszedelemmel fenyegető piros almapaizstetűnek — sajnos — alig van számottevő állati ellensége.

A rovarnak természetrajzi leírását, mely elvégre csak szatem-bereket érdekelhet, mellőzöm, csupán a felismerésére igyekszem megtanítani az olvasót.

Ez az apró rovar egész bevonatot képez a körtefák törzsén és ágain, jóformán csak az éves hajtásokat kiméli még, de én már ezekben is láttam infektókat. A bevonat színe fehéres szürke s ha ujjunkkal szédörzsöljük, gyengén piros nedv látszik a dörzsölt helyen. A himnek szárnya van, de a nőstényét, mely mocskos paizsa alá meghúzódva, alig látható kicsinység, de tömeges fellépésével koszos bevonatot alkot a körtefákon.

Aki a rovar még nem ismeri, rövidesen megismerkedik kártételével, ha fát már meglepte. Első, mit észlelni fog, hogy fái, illetve az ágak elvesztik hengeres alakjukat, sajátságos görcsös-horpadás felületűek lesznek. Ugyanis, hol a rovar tömegesen ellepte és szívja

nedveit, ott az ág növekedése visszamarad és csak azokon a pontokon vastagodik az ág, hol kevesebb a rovar-kolonía, vagy esetleg hiányzik is. Aki tehát körtefáinak törzsén, ágain sajátságos hepa-hupásságot, helyen bemélyedést, más helyen kidudorodást lát, kinek körtefái e miatt elformátlanodást mutatnak, az biztos lehet abban, hogy fái, már ott a veszedelmes ellenség.

A fa és ágak elformátlanodása már előre haladott bajnak a jele, melyet hamarosan követ a vég, a fa kipusztulása. A rovarról tömegesen megtepett helyeken, vagyis ahol az elmaradt vastagodás miatt az ágakon bemélyedés támadt, elhal a kéreg, a hánca, a káribium, s e miatt nagy sebek támadnak a fán, melyek azt pár év alatt tönkre teszik.

A piros almapaizs tetű ellen lehet és kell is védekezni és most a rügyfakadás előtt végezhetjük ezt sikerrel.

A meglepett fának és ágaknak rovaroktól erősen megtámadott helyeit ugyanis egy erős napon, vagy tisztá vizzel való előleges bő megpermetezése után, erős gyökérkefével lesurroljuk. Hol csak szorványosan él a rovar, ott a surolás elmaradhat. Ezután száraz, vagy felleges, de nem esős napon, az egész fát, koronáját, törzsét egyaránt, 50 százalékos Dendrinel kapható akármelyik patikában és a drogériában) bőven bepermetezzük.

Figyelmeztetem azonban a olvasót, hogy a surlókefével való előleges művelet nélkül, tisztán Dendrin permetezéssel célt nem érünk, továbbá a megtámadott fát a következő évben is be kell permetezni mindaddig, míg a rovar ki nem pusztul. Az évenkénti permetezés — tekintet nélkül a fák betegsége — azért is jó, mert ezzel a bajt megelőzzük. A 8 százalékos Dendrinoldat, melyet a vértetű irtására alkalmazunk, itt nem elegendő; feltétlenül ragaszkodnunk kell a 10 százalékos oldathoz.

A rovar a körtefán kívül az almafán is előfordul, bár ott nem tesz oly nagy kárt, mint a körtefán. Újabban a zöld Ringlón és Besztercei szilvafán, sőt cseresznyén is észleltem a fellépését, amiről még eddig adatot nem láttam.

Budai József.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Március 24. szerda Róm. kath. Gábor főa. Protestáns Gábor főa. Görög orosz március 11. Szofrou Nap kel 5 óra 58 perokor, nyugszik 6 óra 16 perokor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő: Nyugaton a gyengülése várható. Sürgönyprognózis: Nyugaton enyhe. Déli hőmérséklet — 7°C.

— Megfelebezett határozat. Makóváros képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén kimondotta, hogy a városi széképületet szárnyépülettel kibővíti. A képviselőtestületnek ezt a határozatát ma Bán Zsigmond dr. városi főügyész megfelebezte a vármegye törvényhatóságánál.

— Aljegyző helyettesítés a vármegyén. A vármegyén úresedésben levő harmadik aljegyzői állásra ma a főispán dr. Tóth Bélát kinevezte helyettesnek.

— Sorozás Makón. A múltkor megírtuk, hogy Csanádmegyében legközelebb megtartják a sorozást. Az illetékes katonai hatóság akként határozott, hogy Makón a sorozás április 30-án, május 1-én, 2-án, 4-én és 5-én lesz. A vármegye többi sorozási központjain még nincs megállapítva a sorozás ideje.

— Makói esküdték április hóban. Az esküdtéket tegnap sorsolták ki a szegedi kir. törvényszéken. Makóról esküdték lettek: Katona Mihály kisbirtokos Gerő Géza dr. ügyvéd és Dániel Ignác sörkereskedő.

— A Csokonay-utcát villanyvilágítással szerelték fel. Az újonnan megnyitott Csokonay-utca eddig még nem volt villanyvilágítással, mely miatt ott az éjjeli sötétben kevesen közlekedtek. Ezt az új utcát ma villanyvilágítással látták el, mi által az minden tekintetben alkalmassá vált a közlekedésre.

— Iparosok figyelmébe. A közlegő országos vásár alkalmából Rákossy Gyula rendőrkapitány a következő rendeletet adta ki: A városi tanácsnak határozata értelmében figyelmeztetem a vásáron kirakodni szokott iparosokat, hogy tilos az árukkal a vásári szabályrendeletben megállapított területnél többet elfoglalni. Ezen terület szélességben 3 méter, hosszúságban 4 méter lehet. Minden iparos az őt megillető egy helyen felül második helyet csak akkor foglalhat el, ha felesleges hely marad.

— Nagy István panasza. Nagy István volt városi tanácsos semmiképpen nem tud belenyugodni abba, hogy az ő állását beszüntette a város képviselőtestülete. Azt is nagyon zokon veszi Nagy István, hogy őt a város képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén nem választotta meg hites becsűssé. Az elkeseredett volt városi tanácsos, mint megírtuk megfelebezte azt a határozatot, mellyel kitétték a tanácsosi állásból. E felelőzésben úgy látszik, hogy nem bízik, mert ma panaszt adott be a vármegye főispánjához és mint mondják, ha ügyét ügyét ott nem intézik el az ő óhajta szerint. audienciára megy a királyhoz.

— Tűzoltó temetése. Gaál Ferenc nagylaki tűzoltót néhány nappal ezelőtt betegen szállították be a makói kórházba, hol meghalt. Ma temették el nagy részvét mellett. Temetésén részt vett a makói tűzoltói kar, valamint nagylaki bajtársai zenekarral.

— Közgyűlés. A makói róm. kath. templom egyesület ma, március hó 25-én délelőtti 11 órakor a kath. körben tartja évi rendes közgyűlését. Az 1902. évben alakult egyesületnek, alkalmasint ez lesz az utolsó érdemleges közgyűlése, mert az alapszabályok szerint a templomegyesület működése az újavárosi templom felépítésével befejeztetett. Az egyesületi tagok egy része a felosztás mellett foglal állást, miután a makói róm. kath. hitközség az új templom gondozását a saját hátsókörébe átvette s az egyesület évek óta újabb tagsági díjakat a tagokra nem ró ki. A közgyűlésen az egyesületi tagokon kívül az ügy iránt érdeklődők is részt vehetnek.

— A tanoncoknak egyesületekbe való bevonása. A kereskedelem-ügyi miniszter legutóbbi rendelettel intézett a törvényhatóságokhoz, melyben föl hívja figyelmüket arra, hogy az iparos tanoncok magaviseletét ellenőrizniök kell oly

irányban is, hogy a tanoncok sem nyílt, sem titkos egyesületekbe, vagy szövetségekbe be ne léphessenek. Föl hívja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy a hatáskörük alá tartozó elsőfoku iparhatóságokat a köteleességük teljesítésére újlag és nyomatékosan figyelmeztessék.

— Üres telket adott el a város. A Osonkai-utca megnyitása folytán három üres telket nyert a város, melyeket Pákh Kálmán városi gazdasági szaktanácsos a tanács határozata folytán adott el. Az üres telkek igen jó árban keltek el, amennyiben négyszög méteréért 32 korona 20 fillért fizettek.

— Halálos szerencsétlenség a szőregi állomáson. Szombaton este tíz és tizenegy óra között a szőregi állomás közelében a Nagybecskerekéről Szeged felé haladó 4761. számú tehervonat elgázolta Csucs István 35 éves öszeniváni földmivest. A vonat mindkét lábát levágta a szerencsétlen embernek. Éjjeli tájban akadtak rá az eszméletlenül fekvő földvesre és az egy órakor Szeged felé érkező temesvári gyorsvonattal behozták a szegedi kórházba. Mindkét lábát amputálni kellett, életbenmaradásához kevés remény van. Kihallgatni nem lehetett. Valószínű, hogy ittas állapotban botorkált a sínre között, amikor a becskerekivonat elgázolta.

— Ünnepi előadás a moziban. Az Uránia színházban ma este műsorra kerülő detektívdrama, melynek címe „Milliók a föld alatt” felújulja az összes eddig bemutatott detektív történeteket. Az egész estét betöltő műsor megérdemli az érdeklődést.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Kusz Imre Borka Lidiával, Kiss Mihály Lőrinc Juliannával, Dégi Antal Oláh Viktóriával, Papp Sándor Erzecei Etellel. — Házasságot kötöttek: Siket János Kádár Erzsébettel, Gyúgo Sándor Tur Rozáliával, Barta Sándor Varga Máriaival. Nagy Gy. Ferenc Vas Rozáliával. — Elhltak: Gilice Mária Degre Györgyné 43 éves, Argyelán Sándor 51 éves, Balasi Vilma 45 éves, Nagy Rozália 13 hónapos korában.

A marosi fürdő.

Viszi újra a víz.

A fiúmei hírhedt tengeri kigyó nem jelenik meg pontosabban így tavasz táján a lapok hasábjain, mint a mi marosi fürdőnk a helyi sajtóban. A fiúmei cápa, meg a mi földünk közt mégis az a nagy különbség, hogy a cápa ha fel-fel bukkann is, újra eltűnik és senkinek se tesz kárt és kellemetlenséget. A mi fürdőnk azonban amikor így tavasszal felbukkan a lapok rovatai között, nem tud letűnni egész késő őszig. Sőt az idén még februárban is háborgatott.

Mert, hogy állandóan foglalkozunk koll ezzel a fürdővel, csakis azért van, mert csakugyan sok-sok bajt s kellemetlenséget csinál a városnak, meg a város közönségének.

Most újra kezdődik a hecc a fürdőház és a fürdőbárló körül. Újra kilátás van arra, hogy rengateg összegébe kerül a városnak megint ez az alkotmány és még se lesz fürdőnk idejére.

Bajos volna szerbe-szamba adni, hogy mi minden történt azóta, mióta Rankl János e fürdő bárlója. Sok baj volt szegény ifj. Baló Pállal, de az a korszak mégis paradicsomi állapot volt a mostani Rankl-ékéhoz képest.

OROSHÁZI kenyérsütőde

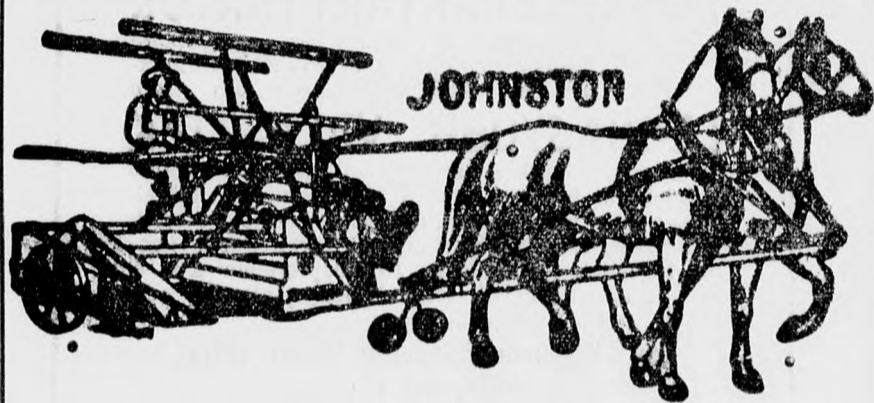
A FÖTÉREN Dr. Dózsa
Simon ügyvéd ur házában

márc. 19-én megnyilt

ahol tiszta komlóval készített
„SZARVAS“ védjeggyel ellátott
kenyér a nap bármely idején
frissen szerezhető be.

A fogyasztó közönség b. pártfogását kéri

Zeitler Gusztáv és Társa.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a t. gazdaközönség becses tudomására hozni, hogy Szent János-tér 20. szám alatt (saját házámban)

GAZDASÁGI GÉPRAKTÁRAMBAN

a legújabb modellű eredeti

JOHNSTON

kékekötős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsátom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdnál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok különösisleg Sisal-féle kékekötős zsineget, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tüköracél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatu vaspálcás boronákat, répa és szecskevágókat. — Egyuttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplicáltabb munkákat végzem. — Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.

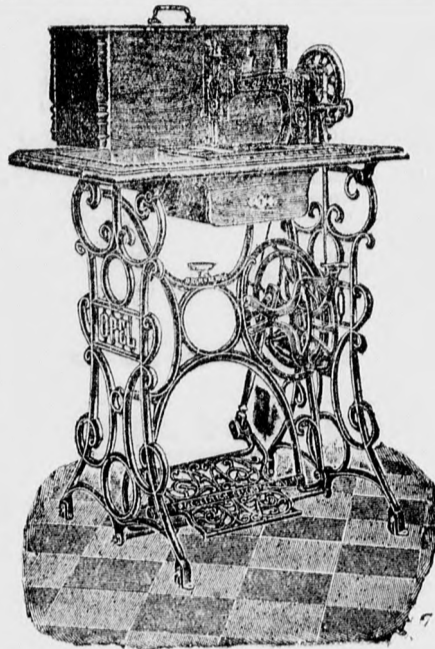
Saját készítésű szabadalmazott hagymakapák állandóan raktáron.

Részletfizetési kedvezmények.

Telefon szám 126.

A legújabb szerkezetű lábbalhajtós morzsolókat, ujonnan hitelesített mérlegeket, hengeres répavágókat és szecskevágókat, kézi és

járgányos darálókat,

vizmentes ponyvák és kender zsákokat, énekelőgépeket, hanglemezeket és azok alkatrészeit, Opel, Centrálbobin, karikahajós varrógépeket és mindennemű gép alkatrészeket előnyös árban és

kedvező fizetési feltételek mellett szállít
lück Samu gépraktára Makó.

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Értesítem az iparos, kereskedő és gazdaközönséget, hogy hosszas utánjárásra sikerült több pénzintézet vezérképviseletét megnyernem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitelt igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még tulmaga kamatláb mellett is elsőrendű banítasos vállalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzpiacon jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől bármily összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatt szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

K E N Y E R E S I Z S Ó

bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Füldök eladását és vételét gyorsan és pontosan közvetítem.

Ingatlanok bérlete és eladása.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér
(Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműáruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékban olcsón.

Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó árainról

o o o meggyőződést szerezzen. o o o

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIÁKKAL

a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA

DROGÉRIÁJÁBAN
MAKÓ, Főtér.

Izen essenciák-
lól készült rum
és likörök jó-
ságuk, jóízük és
finom aromájuk
folytán a legma-
gasabb körök-
ben is hívekre
találtak.

Kapható következő fajokban

Absinth	Kávé
Allsch kömény	Maraschino
Angol keserű	Meggy
Anisette	Monta
Ananász	Narancs
Cacao barna	Ózli barack
Chartreuse	Rózsapöszt
Császárkörtezőld	Rózsaszín
Curacao	Vanília
ejzsin	

ÜZLET ÁTNEVEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy

szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról bizto-
sítjuk.

Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tiszte-
lettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában
(Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően ren-
deztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok,
hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb
igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek.
Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű
férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó
áron árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

Egy fiu tanulónak felvétetik.

ÚJ NŐ KALAPTEREM MAKÓN

Tisztelettel értesítem Makó város nagy-
érdemű hölgyközönségét, hogy március
hó 15-en a Főtéren, Urbán István házában

NŐI KALAPTERMET NYITOK.

Felhívom a n. é. makói és vidéki hölgy-
közönség becses figyelmét, hogy kalap-
termemben 0-0 0-0 0-0

DUSKÉSZRAKTÁRT TARTOK

a legújabb divatú s legkényesebb iz-
lésnek megfelelő készárukból és formák-
ból, melyekből a 0-0 0-0 0-0

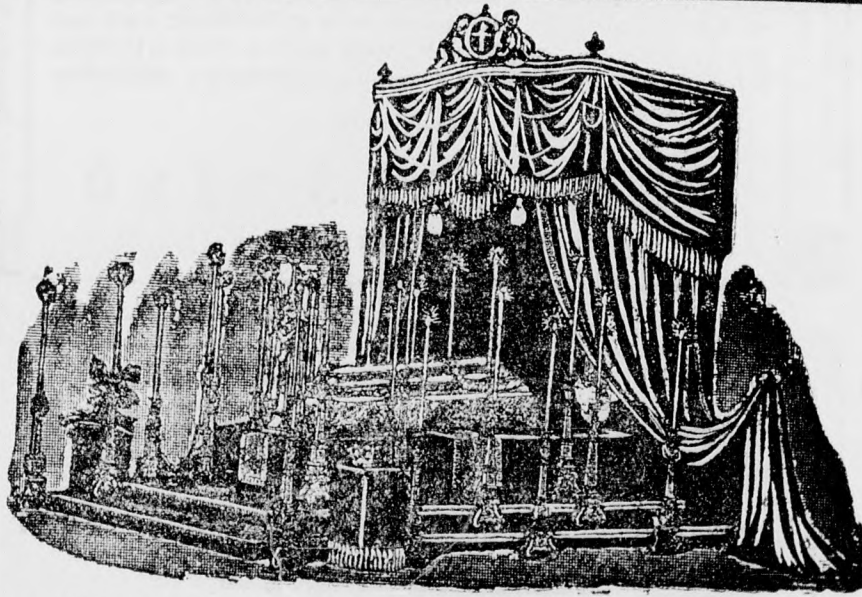
LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

áll a n. é. hölgyközönség rendelkezésére. — Midőn
mindezekre felhívom a n. é. hölgyközönség figye-
lmét, kérem megtisztelő megrendeléseiket és meg-
bizásait, melyeket postán és a legkifogástalanab-
bul teljesítek. — Magam és kalaptermem a n. é.
hölgyközönség jóindulatába ajánlom

Kiváló tisztelettel,

özv. Kelemen Sándorné Weisz Rózsi.

Tanulóányokat felveszek.

ÉRTESÍTÉS! HORVÁTH NÁNDOR-féle

disztemetkezési vállalatot MAKÓN Szegedi-utca
(GLÜCK-FÉLE HÁZBAN)

édes atyám megvette és annak vezetésével engem bizott meg.

Temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
pompa-diszosztályig pontos és megbízható kegye-
letteljes kiszolgálással rendezek.

Hullaszállítást és exhumálást bárholonnan bárhová
pontosan és legszolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle szi-
vezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkell, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint

minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek.

Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsájtom a nagyérdemű gyá-
szoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal
a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel
Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.) a Horváth Nándor utóda cég
vezetője.

MOLNÁR KÁROLY

A városházán ma holnap külön szobát kell berendezni azoknak az iratoknak a számára, melyet a városi tanács és a fürdőbérlet váltottak már egymással. Városi közigazgatásunknak egyik legillatosabb virága ez a fürdő-ügy, amelyből alig láthatunk mást, mint hogy alig van a városnak ilyen intézménye, amelyre annyit költene, mint erre a fürdőre költ és még sincs és újra csak nincsen semmilyen fürdőnk se.

Ne hogy a dolog érdemébe vágjunk, a marosi fürdő szanaszét szedve ott hever most a Maros partján, a volt Báló-féle vígadó mellett. A Maros meg napról-napra sötét órától-óra azzal fenyeget, hogy elhagyja a medrét s urrá lesz újra az egész ártérben. A kétszer kettő négy nem bizonyosabb annál, hogy ha nem gondoskodnak a fürdőrészek biztonságba helyezéséről. — bizonyosan elviszi a — Maros vize. Lefelé, Szeged felé és a hány darabja van, éppen annyifelé.

A helyett, hogy ennek a biztonságba helyezéséről sürgősen gondoskodnának, most is a fölött kedélyeskedik egymással a városi tanács és a fürdőbérlet, hogy kinek is hát a kötelessége azt a vizre újra — felállítani.

E sorok főként azért íródtak, hogy felhívjuk a figyelmét a hatóságnak arra, hogy jó lesz a fürdő szétszedett részeire vigyázni, mert egy-kettőre elsodorják a Maros kiömlő hullámai. Pedig csak ez a faanyag jó 4-5 ezer koronánkba van. Erdemes hát ügyelni rája.

Altalában az egész fürdő-ügyet vizsgálva, alig tudnók megállapítani, hogy ebben az örökös herce-kurcában, mely a fürdő körül állandóan folyik — a városi tanács a hibásabb vagy Rankl, a fürdőbérlet. Mert hogy mindkettő részéről sok hiba történt és most is történik, egészen bizonyos.

A városi tanácsnak részint hozzáértőbben, de mindenesetre nagyobb figyelemmel kellene intéznie ez ügyet, Rankltól, meg ha nem teljesíti szerződéses kötelességét, el kellene venni a fürdőt.

Csak hogy az a legpikánsabb ebben az egész dologban, hogy maga a városi tanács se tudja, hogy mire is köteles hát tulajdonképpen Rankl a fürdőbérlet körül, vagy mire nem köteles?

Mert csak az a valódi magyar közigazgatás, amely nagyon drága, de — rossz. A marosi fürdő közigazgatásával igazán bőséges illusztrációt nyújt a tekintetben a mi hatóságunk.

Vessző.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(414)

57. fejezet.

A bukott jelölt haragja.

— Miért? Mert ördögökkel cimborál?

— Közünk maradjon a szó: nekem már gyanum is van a nagyságos Szegfi urra.

— És pedig?

— Az este és az éjszaka a felvégen jártam. A Kudorásné sógorasszonyom utóját járja, imádkozni voltam nála, meg egy küssé meg is kentem a jámbort. Hazajövet a Kudorásné portájáról úgy láttam, mintha a Szegfi nagyságos ur a páskumról, arról az ér felől jött volna.

— Csak úgy állítsa ezt, Kati néni, ha jól látta, mert nagy sorja lehet még szavainak.

— Oyan igaz, minthogy engem Kati néni hívnak, láttam a nagyságos Szegfi urat. Megeksüszöm rá,

hogy este és éjjel előtt a páskumon járt,

— Piroskát nem látta? (Folyt. köv.)

KORONA
MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

Szerdán, március hó 25-én délután fél 5 és este 8 órakor műsoron

Milliók a föld alatt

Nagy detektívdráma 4 felvonásban.

Kázmér a háremben.

Humoros.

Polidor holdkoros

Kacagató.

Mina néni kalandja

Komikus.

Gaumont hiradó

Természetes.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kávémérés áthelyezés.

Van szerencsém a n. 6. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

kávémérésemet

Deák Ferenc-utca 3. szám alól Deák Ferenc-utca 6. szám alá (a Gombó-féle házba) helyeztem át.

A n. 6. közönség további szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Oláh Jánosné.

Szent János-téren Mihelics-féle házam folyó évi május hó 1 től kezdve hasznosbérbe kiadó, esetleg kedvező feltételek mellett

eladó. Értekezhetni

Dr. Dózsa Simon

ügyvéd irodájában.

Feleségül

veszem azon r. k. leányt, aki kiségitene ezer koronával. Én 24 éves gépész és lakatos vagyok, a mesterségembe nagy ismerettségem, melyből könnyen megélhetünk. Több mint 2000 korona évi jövedelmem van. Később nagy vállalatokra s forgalomra van kilátásom. Csak tisztességtudó jól nevelt polgár lányok küldjék fényképpel ellátott levelüket Fehérrózsa jelígre a kiadó hivatalba.

A csanádpalotai vasuti állomás mellett levő 37 és fél katasztrális hold földem, melyen megfelelő tanyaépületek vannak 1914. október 1-től kezdve több évre ha- o-o szombérbe KIADÓ. o-o

Kiskirályhegyesen a főtéren 33 óra fennálló **vagyeskerekedéssel** jóforgalmu

levő házam pedig örökön eladó. — Mindkettőre nevezve az érdeklődők velem kiskirályhegyesi lakásomon értekezhetnek.

Vigh István.

Földeladás.

Makótól 25 km.-re állami csinált ut mellett 100 kat. hold prima szántóföld tanyaépületekkel kisebb vagy nagyobb parcellákban jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Felvilágosítást ad

Dr. Stentzky József
ügyvéd Makón, Fötér.

Földeladás. Az Ó-szegedi országút mellett lévő Szilágyi-féle 100 kishold szántóföld kisebb-nagyobb parcellákban természetesen vagy anélkül szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet Diósszilágyi Jánossal és dr. Diósszilágyi József ügyvéddel.

Kiadó föld. Az igaz útfélen igaz Imre szomszédságában levő 2 és fél köblös ugarföld kukorica termés alá kiadó, Értekezni lehet Szöll Imrével ugar 19. szám.

Marhabört, lóbört, borjubört, juhbört, csikóbört és mindenfajta nyers bőrt veszek a legmagasabb napi árban.

Lőwenstein Ármín
Deák Ferenc-utca 48. szám, Fácskai-féle bormérés mellett.

Nádeladás. Elsőrendű szép nád, dugni, szegni, pallatolni igen alkalmas, nagy kérékbe kötve, bármily mennyiségben kapható

Dózsa B. Samunál

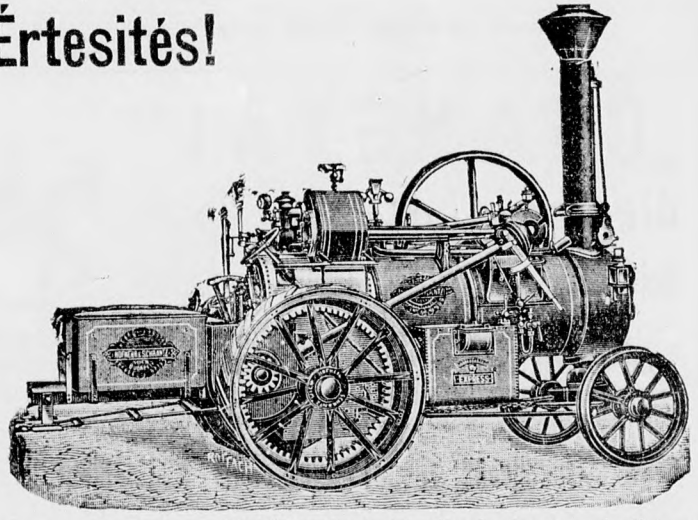
Páva-utca 3.

Ugyanott apróra felvágott olcsón beszerezhető, vagy vagonként megrendelhető.

TÜZIFA

Nagy kazal hereszéna
eladó Teltsch Adolfnál **LIGET-UTCZAI FATELEP.**

Értesítés!

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy mindig a legjobbat keresve, a tényleg legjobbnak ismert

Hofher-Schrantz és Cayton Schuttlew orth

mezőgazdasági gépgyárak képviselőjét átvettem. — Ismert dolog ugyanis, hogy ezen egyesült két gyárnak gyártmányai minden gazdasági gépekben, különösen pedig

CSEPLŐGARNITURÁKBAN

első helyen áll. EXPRESS és COURIER magánjáró mőzdonyai valamint a legmodernebb célszerű nitásokkal bíró cséplőszekrényei úgy jószág, mint megbízhatóság tekintetében utólérhetetlenek. Saját érdekét szolgálja tehát azon gazda, aki ily szükségleténél bizalkmmal hozzám fordul, mivel ezek beszerzésénél a legmesszebbmenő előnyöket biztosíthatom részére. Az eredeti

SACK RUDOLF TÜKÖRACÉL EKÉKET,

valamint DEERING aratógépeket változatlanul tovább vezetem, amelyeknek tavaszi szállitánya már megérkezett és a legnagyobb választékban áll t. vevőim rendelkezésére. Mindennemű gazdasági és halgymakertészeti gépek dus raktára. Tisztelettel:

KUCSES KÁROLY
MAKÓ SZEZE DI UTCA.

POÓR ENDRE
gyógyszerésznél kapható Makón
VILMA-CREM
gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindentféle bőrtisztítatlanság ellen.
Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.
Árak: Vilma crém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor
Ezen piperezerek több kiállításán érmekekkel lettek kitüntetve.

Kitünő minőségű
horgosi rizling és siller borok kaphatók a
KORONA - DEPÓBAN.
50 liter vételnél óriási árkedvezmény. Ajánlja saját termésű tiszta szilvóriumát. törköly és barack pálinkáját. Egyletek a március 15. bankettekire kitünő siller borokat kaphatnak jutányos áron.

Petrezselyem-magot
veszek
Mandl Zsigmond.

Naponta friss pörkölt kávé.

A szafi all segy ogyborok.

UJ FÜSZER- ÉS CSEMEGE ÜZLET.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy folyó hó 15-én főtéren a Bhöm házban (megyeház és a Makói takarékkal szemben) a mai kor igényeinek megfelelő fűszer, csemege, bor és ásványvíz kereskedést nyitottunk, hol csakis elsőrendű friss árukat: cukrot, kávé, rizst, hüvelyeseket, teát, rumot, cognacot, likórt, pezsgőt, bort, mindennemű sajtokat, halakat stb. bocsájunk a nagyérdemű közönség rendelkezésére : a legszolidabb és pontos kiszolgálás mellett.

Naponta friss prágai sonka és főlvágottak.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve vagyunk Tisztelettel

Tengerics és Igaz.

Friss töltésű ásvány és gyógyvizek.

Pezsgők, angol rumok, friss cognacok.

Sertés perzselésre száraz szalma, apró-jószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható
IRITZ SAMUEL özv. CÉGNÉL.

Hagymaföld, szabad gyökér és dinnyének, valamint herének alkalmas föld, Sack-ekével felszántva kiadó Iritz Miksánál.

Kiadó üzlet, esetleg műhely helyiség
 Leipnik Sándor borkereskedése mellett.
 Értekezni lehet **IRITZ SÁMUEL ÖZV. cégnél.**

Gummi óvszerek

a legbiztosabb vegytiszta francia, angol és amerikai gyártmányú különlegességek. Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb 2 K. 12 drb finom minta, nagy 2-40 K. „OLLA“ különlegességek urak részére. (Condom) Roulé-nak is nevezik. Prima tucatja 4 K. Extrafinom tucatja 6 K. Superfinom tucatja 8 K. Mintagyűjtemény óvszerű öszszeállításban 12 drb 4 K. 25 drb 8 K. Sérvkötő angol acélrugóval, drbja 4 6 és 10 K. Suspensor (heretartó) drbja 50 fill., K, 1 K 60 fill. és 2 K. Dianaöv (havihaj ellen) 6 drb betéttel, drbja 5 és 7 K. Irrigátor teljesen felszerelve 3 K. 60 fill., 4 és 5 K. Uterus spray női különlegesség 10 K.

PESSARIUM OCTUSIV (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig Teljes szavatosság. A nem megfelelők kicserélése.

CSILLAG DROGÉRIA
 MAKÓ, FÖTÉR.
 TELEFONSZÁM 133.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárunkban állandóan nagy választék!
 Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Tévedések elkerülése végett gyász esetekben tessék közvetlenül jelzett címhez fordulni s bevásárlásait ott eszközölni.

„ÓRANGYAL“
 disztemetkezési vállalat.

Makó, Fötér. Kenyérpiac, Tókey-féle házban!

Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálásban részesíteni a legnagyobb pontossággal, utólérhetetlen olcsó árakon. Vállalatomat ismételten tetemesen megnagyobbítottam, nem kíméltem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindennemű kellékekből,

szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás dísszel, a legnagyobb megelégedésre szolgálhatom ki. Az én olcsó áruimmal és pontos kiszolgálásommal nem versenyezhet senki. - Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szíves jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ
 az „Órangyal“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa. - Hullaszállítást és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki hához.

Nagy raktár keresztfékből áráz, jó minőségben, nagy választék érotoporsókból és műkozorukból.

Hét dízes gyászokcsi, díszes és nyitott, megföld beharalokkai s mindennemű ravatalozás díjlatlanul áll a vevők rendelkezésére.

A Társaskocsi vállalat értesítése az utazó közönséghez.

Értesíti a társaskocsi vállalat a t. utazó közönséget, hogy a mai naptól kezdve és mindenkorra a vidékiját tetemesen leszállítottuk és pedig:

Az aradcsanádi v. állomásig vagy vissza 12 fill.
 Az újvárosi szakasz az ártézi kutig 12 fill.
 Az újvárosi áll. vagy vissza 24 fill.

Bérletjegy 15 menethez 1 kor. 50, 30 menethez 3 korona.

Tisztelettel:

a Társas-kocsi vállalat.

A Gróf Vay utcában Trayer-ház igen ked-féle :- ház vező fel-tételek mellett ELADÓ.

Értekezhetni a

Makói takarékpénztárnál.

Szép kajszin baraczkfák, Kecskemét diadala!

Szép és nagy fajta gyümölcsöt termel, bő termő fajta. Szilva alanyra oltva.
 Kapható: **IRITZ MIKSÁNÁL.**

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsatóján Makón.